



## Wspomnienie o prof. zw. dr hab. n. med. Andrzeju Miecznikowskim Nestorze polskiej ginekologii, położnictwa i ginekologii onkologicznej

*Antoni Basta, Krzysztof Niespodziański*

Urodził się 14 kwietnia 1917 w Grodźcu (obecnie woj. śląskie). Po złożeniu egzaminu dojrzałości w Piekarach Śląskich w 1936 roku rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie gdzie 24 czerwca 1941 r. uzyskał dyplom lekarza. Od 1940 r. do końca wojny działał w konspiracji ZWZ-AK mając pseudonim „Doktor” w placówkach służby zdrowia regionu Lwowa, a jako główne zadanie wyznaczono mu ratowanie pacjentów przed represjami ze strony Niemców.

W związku z narastającym zagrożeniem został przeniesiony z Lwowa w okolice Kazimierzy Wielkiej (woj. Kieleckie) i powierzono Mu funkcję komendanta Szpitala w Kazimierzy Wielkiej. Po zakończeniu wojny powrócił na Śląsk i podjął pracę w Szpitalu w Siemianowicach Śląskich gdzie kontynuował specjalizację z chirurgii pod kierownictwem prof. K. Michejdy, a następnie ze względów rodzinnych wyjechał do Krakowa gdzie rozpoczął pracę w Klinice Ginekologiczno-Położniczej u prof. J. Zubrzyckiego. W 1947 r. uzyskał stopień naukowy doktora na podstawie pracy pt.: „Długość schorzenia i przyczyny zgonu u chorych zmarłych na raka macicy”. Po odbyciu służby wojskowej, zatrudniony został na stanowisku adiunkta w nowo powstałej II Klinice Ginekologiczno-Położniczej Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze kierowanej przez prof. W. Starzewskiego. Po kilku latach ponownie przeniósł się do Krakowa i objął stanowisko adiunkta i zastępcy kierownika II Kliniki Ginekologii i Położnictwa. W związku z długo trwającą chorobą prof. M. Seidlera, zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego AM przejął kierowanie Kliniką. W 1957 r. przebywał na półrocznym stypendium naukowym w Instytucie Onkologii w Sztokholmie, a następnie w ośrodkach onkologicznych w Kopenhadze i Frankfurtu, gdzie doskonalił umiejętności praktyczne i teoretyczne w dziedzinie leczenia nowotworów złośliwych narządu rodowego i gruczołu piersiowego u kobiet. W 1968 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego po przedstawieniu rozprawy naukowej pt.: „Zaburzenia gospodarki białkowej w okresie pooperacyjnym i ich wyrównanie”. W międzyczasie został konsultantem w Oddziale Ginekologii Instytutu Onkologii w Krakowie, którym kierował dr n. med. W. Medwey. W 1969 r. na wniosek władz Akademii Medycznej w Krakowie przeniósł się do Kielc, aby wziąć udział w tworzeniu Zespołu Nauczania Klinicznego. Docent A. Miecznikowski mianowany został dyrektorem Zespołu i jednocześnie Kierownikiem Klinicznego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w nowo otwartym Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach. W ciągu kilku lat stworzył w Kielcach nowoczesny ośrodek kliniczny ginekologiczno-położniczy oraz regionalne centrum leczenia operacyjnego w zakresie ginekologii onkologicznej. Studenci V i VI roku Wydziału Lekarskiego odbywali tu ćwiczenia, seminaria i wykłady oraz egzamin końcowy z ginekologii i położnictwa. Od chwili przybycia do Kielc pełnił jednocześnie funkcję Wojewódzkiego Konsultanta ds. ginekologii i położnictwa oraz Przewodniczącego Kieleckiego Oddziału PTG. W 1974 r. gdzie wspólnie z zarządem Głównym PTG zorganizowano Ogólnopolskie Sympozjum „EPH-gestoza”. W 1976 roku decyzją rektora Akademii Medycznej w Krakowie powołany został na stanowisko dyrektora Instytutu

Ginekologii i Położnictwa i kierownika Kliniki Ginekologiczno-Położniczej w Krakowie. W tym czasie otrzymał też nominację na stopień naukowy profesora nadzwyczajnego. Od 1977 r. był Specjalistą Regionalnym w zakresie położnictwa i ginekologii, a od 1978r. członkiem Rady Naukowej Instytutu Matki i Dziecka, a w latach 1981-1986 członkiem Komitetu Rozwoju Człowieka PAN oraz rzeczywistym członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Schorzeń Sromu (ISSVD). W międzyczasie otrzymał stopień naukowy profesora zwyczajnego. W okresie pracy w Krakowie przebywał kilkakrotnie w różnych ośrodkach onkologicznych w Stanach Zjednoczonych jako *visiting professor*. Po ośmiu latach kierowania IGP w Krakowie, na własną prośbę w 1984 r. powrócił do Kielc i objął stanowisko kierownika Klinicznego Oddziału Położnictwa i Ginekologii Instytutu Medycyny Klinicznej gdzie kontynuował pracę zawodową, dydaktyczną i naukową.

Jego dorobek naukowy to 140 prac opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, które dotyczą: 1) chorób nowotworowych narządu płciowego, 2) hydrolaz lizosomalnych w procesach patologicznych jaja płodowego, 3) zmian objętości krwi krążącej oraz niedoboru białka w ustroju i ich wpływ na przebieg pooperacyjny. Na uwagę zasługują także 2 monografie tj. 1) wybrane zagadnienia z patofizjologii ciąży oraz 2) choroby sromu. Ta ostatnia jest pierwszym podręcznikiem na ten temat w literaturze krajowej.

W 1991 roku przechodzi na emeryturę, w trakcie której aktywnie współpracuje z Dyrektorem Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w organizowaniu Oddziału Ginekologii Onkologicznej, którego kierownikiem został Jego uczeń Docent Józef Starzewski, a On wieloletnim Konsultantem tego Oddziału.

Profesor A. Miecznikowski w znamienny sposób przyczynił się do nadania organizacyjnego i naukowego kształtu polskiej onkologii ginekologicznej. Był świetnym operatorem. Asystenci uważali Profesora za człowieka z charyzmą, był dla nich Mistrzem, który uczył szacunku i empatii do chorych oraz pokory do zawodu.

Ulubionymi hobby Profesora Miecznikowskiego było żeglarstwo, narciarstwo, pływanie oraz tenis ziemny i stołowy. Otrzymał liczne odznaczenia kombatanckie i państwowe. Z odznaczeń związanych z działalnością kombatancką: „Krzyż Kombatancki Armii Krajowej”, „Krzyż Armia Krajowa 1939-45” Odznaczenie „Armia Krajowa – Akcja Burza” i Odznakę „Weteran Walki o Niepodległość”. Prof. A. Miecznikowski został ponadto odznaczony licznymi odznaczeniami państwowymi: „Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski”, Medalem Tysiąclecia Państwa Polskiego”, Odznaką „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia”, Odznaką „Zasłużony dla Miasta Krakowa” i „Zasłużony dla Kielecczyzny”. Otrzymał również Nagrodę Ministra Zdrowia oraz Nagrodę im. St. Staszica.

W ostatnich latach Jego życia bardzo wspierała Go i wspomagala Jego żona Magda.

Zmarł 17 grudnia 2014 roku w swoim domu – w Marzyszu niedaleko Kielc przeżywszy 98 lat.